

מדינת ישראל
 משרד הבטחון
 -בלמ"ס-

היועץ המשפטי למערכת הביטחון
 חטיבת תביעות וביטוח

תאריך: כ"ז זב תשע"ה
 12 אוגוסט 2015
 טלפון: 03-6976873
 פקס: 03-6934706
 סימוכין: nl000232

לכבוד

עו"ד חוה מטרס עירון-המוקד להגנת הפרט

פקס: 02-6276317

הנדון: ועדת למ"ד נזיקין

1. ראשית, אבקש להתנצל על העיכוב בתשובה לפנייתך בעניין שבנדון, אשר נבעה נ תקלה משרדית.
2. הדיני להשיב לשאלותיך, כדלקמן:
 - א. מקור סמכות עבודת הועדה מצוי בהנחיות היועץ המשפטי לממשלה, הנחיה מס' ר 6.1000.
 - ב. מצייב לבקשתך נוהל עבודה ופירוט אמות המידה המנחות את עבודת הועדה.
 - ג. פניות לועדה ניתן לשלוח לחטיבת תביעות וביטוח באגף היועמ"ש למעב"ב"ט, רח הארבעה 22 ת"א.

ג. זבוד רב,

נעמה ו ביא, עו"ד
 ראש תחום ת: יעות נ' מעב"ב"ט

נוהל עבודה ופירוט אמות המידה המנחות את הוועדה הפועלת במשרד חבי זחן

בעניין תשלומים לפני משורת הדין

1. כללי

- 1.1. במשרד הביטחון פועלת ועדה שתפקידה לבחון, במקרים חומניטאריים חריגים ומ וחדים, בקשות לתשלום לפני משורת הדין (בנוהל זה - בקשה לתשלום או פניה), המוגשות על ידי מי שנפגע מפעולות צה"ל, או המוגשות כאמור בסעיף 3, באותם מקרים שבהם עמדת חמד זה היא שאין לה אחריות על פי דין (בנוהל זה - הוועדה).
- 1.2. תפקיד הוועדה הוא לבחון האם מתקיימים תנאים לתשלום כאמור לפני משורת הדין בהתאם לאמות המידה המנחות את הוועדה, ובמקרה שאלה מתקיימים, לחמלק על ו תשלום המתאים בנסיבות העניין ליועץ המשפטי למערכת הבטחון ולחשב משרד הבטחון ורי אכי ז, אשר יחליטו סופית בעניין תשלום לנפגע, בהתאם, בין היתר, לשיקולי תקציב.
- 1.3. מטרת הנוהל היא להעלות על הכתב את סוגי המקרים שבהם ניתן יהיה לחגי בקשה לתשלום לפני משורת הדין ואת אמות המידה שלפיהן תישקל בקשת התשלום, וכן לעגן ות נחלי העברה של הוועדה.
- 1.4. נוהל זה מיועד לטיפול בבקשות של מי שאינם אזרחי מדינת ישראל או תושביה ומ לטיפול בפניות כאמור בסעיף 3.
- 1.5. מובהר כי פעולת הוועדה היא לפני משורת הדין והחחלטה בבקשה לתשלום נתונה לשיקול דעתה ולאישור כאמור. לפיכך, אין הוועדה מחויבת להיענות לתביעת כלשהי, כולה או מק: ות.

2. פניות של נפגעים שתידונה על ידי הוועדה

- א. הוועדה תחיה רשאית לדון בפניה של נפגע, או של קבוצה של נפגעים, לפי העניין, מקרים חומניטאריים חריגים ומיוחדים, ובלבד שהוא נמנה עם אחת מהקבוצות הבאות:
 - (1) תושב איי"ש או תבל עזה, שנגרמו לו פגיעות גוף קשות עקב פעולה שי צה"ל, שבעקבותיהן נקלע הנפגע למצוקה רפואית קשה מאד או למצוקה כלכלית קשה ו אוד.
 - (2) תלויים בנפגע ולחלן - בן-זוג, ילדים קטינים או הורים שגילם מבוגר מ - 60 ולמעט יורשים) שהיה תושב איי"ש או תבל עזה, שנהרג כתוצאה מפעולה של צה"ל, ואע - נקלעו עקב כך למצוקה כלכלית קשה מאוד.
- ב. ככלל, לא תדון הוועדה בתביעות בגין נזק רכוש של תושבי איי"ש או תבל עזה אלא או מדובר בפגיעה שגרמה למצוקה כלכלית קשה מאוד והוועדה סבורה כי שיקולים מדי יים או ביטחוניים מצדיקים באופן חריג לדון בבקשה בזו.
- ג. הוועדה תחיה רשאית לדון בפניותו של נפגע במקרים מיוחדים שבהם סברח כי קיימים אינטרסים מדיניים או ביטחוניים מצדיקים זאת, ובלבד שהוא נמנה עם אחת מו קבוצות הבאות:

- (1) אזרחים זרים (שאינם פלסטינים), שנגרמו להם פגיעות גוף קשות עקב פעולה זו: צה"ל, או תלוייחם של אזרחים כאלה.
 - (2) מזינות, גופים ומוסדות שאינם ישראלים ואינם פלסטינים שנגרם לרכוש שב עלותם, תמצוי בתחום אינ"ש או תבל עזה, נזק ישיר וממשי עקב פעולה של צה"ל.
- ד. הוועדה תחייב רשאית לזון במקרים אשר אינם נכללים בסעיפים א-ג לעיל, בנסיבות ויחודות וחריגות המצדיקות זאת.

3. מניית מטעם היועץ המשפטי לממשלה

- א. הוועדה תחייב רשאית לדון בפניות מטעם היועץ המשפטי לממשלה לתשלום לפני משורת חדין במקרים בהם סבור היועץ המשפטי לממשלה, בהתייעצות עם ראש הממונה לה, שר הביטחון או שר החוץ כי קיימות נסיבות מיוחדות המצדיקות זאת. אפשר שפניית אלה יעסקו, במקרים חריגים, בכסף להתייעצות היועץ המשפטי לממשלה עם שר הביטחון, גם בפעילות צבאית שחתרשה מחוץ לשטחי אינ"ש ועזה.
- ב. חוגשה פניה כאמור בס"ק א' מטעם היועץ המשפטי לממשלה, יפורטו בבקשה נסיבות האירוע כפי שהן מוכרות לרשויות חנוגעות לעניין במדינת ישראל ביום הגשת הבקשה.
- ג. חוגשה פניה כאמור בס"ק א' מטעם היועץ המשפטי לממשלה וצוין בה כי נדרש דון דחוף בעניין - תתכנס הוועדה לדון בבקשה ללא דחוי.

4. המועד להגשת הבקשה

- (א) פניה לתשלום מטעם הנפגע תוגש בתוך שנה אחת, לכל המאוחר, מיום האירוע שגור לפגיעה שבגינה חוגשה הבקשה. הוועדה תחייב רשאית לדון בבקשות שיבואו בפניה מטעם נפגע ז לאחר המועד האמור מטעמים מיוחדים שירשמו.
- (ב) חוגשה תביעת נזיקין של נפגע נגד המדינה בשל חנוק נשוא הבקשה, והתביעה נדחה בפסק דין סופי, רשאי הנפגע להגיש בקשה לתשלום בתוך 90 יום מזוית פסק חדין סופי, לכל ז אאוחר, ובלבד שחתביעה לא נדחתה בשל חתיישנות.

5. דחיות בקשות ממזרים מסוימים בלי צורך לבחון אותן לפרטיחן

- א. הוועדה תדחה על חסף בקשות, בלי צורך לבחון אותן לפרטיחן, כאחד מאלה:
 - (1) קיים יסוד סביר להניח כי הנפגע או תלוי שפנה לוועדה הינו חכר או פעיל בארגון חבלים או טרור או שחיה פעיל או חכר בארגון כאמור, גם אם חברות אינה קשורה לאירוע; נשוא הבקשה;

(2) הנפגע נפגע בעת מילוי תפקידו כאיש כוחות הביטחון של הרשות הפלסטינית או רשויות הממשל שלה, בין שתבקשה לתשלום הוגשה על ידי הנפגע, ובין שהוגשה על ידי תלויו, אם נפטר הנפגע;

(3) תלויה ועומדת בבית משפט תביעה של חפונת בגין חזק נושא הבקשה, אלא אם חפונת ביקש מבית המשפט לחפטיק את התובענה בהתאם לחוראת טעיף 154 לתקנות סדר הדין האזרחי, התשמ"ד – 1984 עד לסיום הדיון בבקשה לתשלום בפני חוועדה.

ב. חוועדה רשאית לפי שיקול דעתה לדחות בקשות, בלי צורך לבחון אותן לפרטיתן, באחד מאלה:

(1) הבקשה נגעת לאירוע שהתרחש במסגרת מבצע צבאי רחב היקף;

(2) ישנו חשש סביר כי קיים פגם באמינות הבקשה, פרטיה או המסמכים המצורפים לה;

(3) חפונת קיבל או זכאי לקבל ממקור אחר תשלום או סיוע בגין חזק נושא הבקשה;

(4) הבקשה חוגשה לאחר המועד חקבוע בסעיף 4 לנהל.

6. נוהל הטיפול בבקשות לסראת הבאתו לדיון בועדה

א. בקשה לקבלת תשלום תוגש לחטיבת תביעות וביטוח באגף היועמ"ש למעחב"ט ולחלף חטיבת תביעות וביטוח). בקשה שהוגשה לגורם אחר במשרד הביטחון תועבר לחטיבת תביעות וביטוח. כאשר קיימת תביעה תלויה ועומדת בבית המשפט תעביר חטיבת תביעות וביטוח את הבקשה לפרקליט המטפל.

ב. בבקשה יפורטו הפגיעה ונסיבות האירוע שגרמו, לפי הטענה, לפגיעה; הייתה הבקשה שעניינה פגיעות גוף קשות כאמור בסעיף 2(א)1 או בסעיף 2(א)1 לנהל, יצורפו לבקשה גם כתב ויתור על סדיות רפואיות, מסמכים רפואיים מקוריים, לרבות סיכום מקורי מבית החוים בעת השחרור מאשפוז. חוגשה בקשה על ידי תלוי, כאמור בסעיף 2(א)2 או בסעיף 2(א)1 יצורפו לבקשה תעודת פטירה או תעודת קבורה מקוריים. לכל המסמכים יצורף תרגום רשמי ומדויק לעברית. חוועדה תחיה רשאית לדרוש כל מסמך נוסף.

ג. בקשה לתשלום בגין חזק רכוש (במקרים תחרונים שהדבר אפשרי, כאמור לעיל), תוגש בצירוף מסמכים לחוכות בעלות חפונת על חכס שנפגע. לכל המסמכים יצורף תרגום לעברית ורשמי ומדויק.

ד. חוגשה בקשה כאמור בסעיף 4(ב) לנהל ובתיק בית המשפט קיים חומר המסמיק לו וון בפני חוועדה, לחנות זעת חטיבת ביטוח ותביעות, רשאית חוועדה, לפי שיקול דעתה, לדון גם בבקשות שלא צורפו לחן המסמכים חמפורטים לעיל, כולם או חלקם.

ח. קבלת הבקשה תאושר במכתב לפונה על ידי חטיבת תביעות וביטוח, בצירוף בקשה לו שלמות, אם נדרשות כאלו; העתק האיטור ישלח ליתר חברי חוועדה ויתויק בתיק הבקשה.

1. עם קבלת מלוא החומר הדרוש לחשלמת הבקשה, כמפורט לעיל, תפעל חטיבת תביעות וביטוח לאיסוף מלוא החומר העובדתי הדרוש לשם העברתה לדיון בוועדה, מעבר לחומר שצורף לבקשה, אם היא סבורה כי הדבר דרוש לצורך הדיון בבקשה.
2. בקשה תובא לדיון בוועדה תוך 6 חודשים מיום קבלתה; לא הועלתה בקשה לדיון בוועדה במועד כאמור, יודיעו נציגי חטיבת תביעות וביטוח על כך ליו"ר הוועדה, תוך פירוט הנימוקים לכך, בצירוף הערכתם באשר למשך הזמן הנוסף הדרוש לשם כך.

7. שיטלי הוועדה

- א. עמד הנפגע בתנאים המקדמיים להגשת בקשה לתשלום, כאמור בסעיפים 2 ו-4 ל'ל, ולא נחתה בקשתו מחטעמים המפורטים בסעיף 5 לעיל, וכן במקרים בהם חוגשה פניה מטעם ה' חיועץ המשפטי לממשלה בהתאם לסעיף 3, תדון הוועדה בבקשה לתשלום לגופת.
- ב. הוועדה מוסמכת לשקול כל שיקול ענייני, הנוגע לבקשה, לרבות השיקולים הבאים:
 - (1) מצבו הרפואי של הפונה;
 - (2) קיומה של אפשרות לקבלת טיפול רפואי מהסוג שלו זקוק הנפגע בשטחי איו"ש או חבל עזה או במדינות ערב ואו קיומה של אפשרות למימון הסיוע הנדרש באמצעו הרשות הפלסטינית או כל גורם אחר (ככלל, בהתקיים אפשרות לטיפול כזה בשטחי איו"ש וחבל עזה, הוועדה תידחה את הבקשה);
 - (3) מצבו הכלכלי והאישי של הפונה, גילו, מקום מגוריו, מספר תנפשות התלויות בו. פרנסתו וכי';
 - (4) רמת השתכרותו הצפויה של הפונה במקום מגוריו;
 - (5) היות הפניה פניה חוזרת;
 - (6) חטבות שניתנו בעבר לפונה מהמדינת או מגורם אחר;
 - (7) קיום החיעה בכתב על פגיעה בהתאם להוראת סעיף 5א(2) לחוק הנזיקים ה' זרחיים (אחריות המדינה), תשי"ב - 1952;
 - (8) נסיבות האירוע שבמסגרתו נגרמה הפגיעה;
 - (9) התרחשותו של האירוע במסגרת מבצע צבאי;
 - (10) הליכים משפטיים ואו אחרים תמתנהלים או התנהלו בקשר לאותו עניין;
 - (11) שיקולים ביטחוניים או מדיניים;
 - (12) קיומן של השלכות תקדימיות או השלכות רותב אחיות;
 - (13) השלכות תקציביות;
 - (14) כל שיקול נוסף שהוועדה תראה לנכון להביאו בחשבון בנסיבות העניין.

8. חברי הוועדה

חברי הוועדה יהיו כדלקמן:

- המשנה ליועץ המשפטי למערכת הביטחון או נציגו – יו"ר
- סגן השב משרד הביטחון וראש אגף הכספים או נציגו – חבר
- סגן בכיר ליועץ המשפטי לתביעות וביטוח או נציגו – חבר

9. זיוני הוועדה וסדרי עבודתה

- א. הוועדה תקיים את ישיבותיה במועד שתקבע מזכירות לשכתו של היועץ המשפטי למערכת הביטחון.
- ב. רשימת הבקשות שיובאו לדיון, לרבות חומר נלווה הנוגע לעניין, ככל שישנו, יומצא לחברי הוועדה לכל הפחות שלשה ימים לפני מועד הישיבה על ידי חטיבת תביעות וביטוח. הן נדה לא תחל את דיוניה בלא נוכחות היושב ראש וכל יתר חבריה. נבצר מחבר ועדה להופיע, ישל ממלא מקום לצורך אותו דיון, לאחר מתן הודעה מוקדמת ליו"ר.
- ג. הוועדה תדון בבקשה על יסוד המסמכים שהוגשו לה, אולם היא רשאית לבקש מתמכו שמידע או מסמכים נוספים, לפי שיקול דעתה, או לבקש חוות דעת מומחה וכל מסמך או מי ע אחר, בטרם דיון בבקשה לגופה.
- ד. החלטות הוועדה תתקבלנה בתום הדיון בוועדה, בנוכחות כל חברי הוועדה. במקרים חריגים בלבד, ובאישור יושב ראש הוועדה, תחא הוועדה רשאית להחליט בפניה לאחר ששמעה את דעת חברי הוועדה בסב סלפוני, ובלבד שפרטי הפניה ידועים לחברים, הם נדונו בעבר או זמדובר במצב חירום.
- ה. לדיון של הוועדה בפניה כאמור בסעיף 3 יוזמן נציגו של היועץ המשפטי לממשלה.
- ו. היועץ המשפטי לממשלה רשאי לפנות לוועדה ולבקש כי נציגו יוזמן לדיון גם בבקשת שלא הוגשו מטעמו.

10. החלטות הוועדה

- א. הוועדה רשאית לדחות בקשה או להיעטת לה, כולה או חלקה.
- ב. החלטות הוועדה יתקבלו ברוב דעות, בהשתתפות כל חבריה.
- ג. בכל ישיבת ועדה יירשמו עיקרי הדיון והחלטות שחתקבלו, באופן שישקפו את מהל הדיון, לרבות את דעת המיעוט, אם הייתה כזו.
- ד. המליצה הוועדה על מתן תשלום לפגע, תתשלום יחיה חד-פעמי, אלא אם כן סב ח שיש תצדקה לחרוג מכך, מטעמים מיוחדים שירשמו.

- ה. הוועדה רשאית להמליץ על העברת התשלום למבקש (הנפגט) או לידי גורם אחר המטפל במבקש, לרבות בית חולים או מוסד שיקומי.
- ו. הוועדה לא תמליץ על מתן תשלומים לפניו משורת הדין במקרים שבהם חורג התשלום מחתקציב שאושר לפעילותה על ידי מנכ"ל משרד הביטחון וחשב הכללי, אלא לא זר קבלת אישור מיוחד של השניים.
- ז. כל המלצות הוועדה יחתמו על ידי יושב ראש הוועדה ויועברו לאישורם של היועץ המשפטי למערכת הביטחון וחשב משרד הביטחון ורי אכ"ס.

11. אישור המלצותיה של הוועדה

היועץ המשפטי למערכת הביטחון וחשב משרד הביטחון ורי אכ"ס רשאים לאשר או המלצת הוועדה כולה או חלקה, לדחותה או להחזיר את הנושא לדיון חוזר בוועדה וכן רשאים גם לבקש הסברים מהוועדה. במקרים בהם לא הושגה תמימות דעים באשר לחלטתה, יובא הנושא להכרעת מנכ"ל משרד הביטחון. אושרו המלצות כאמור, תעביר הוועדה את המלצות לחטוט ביטוח ותביעות אשר תהיה אחראית לביצוע התשלום והעברתו למבקש או לגורם המטפל בו, כגון בית חולים, מוסד שיקומי או כל גוף אחר שפורט בהחלטת הוועדה.

12. תשלום למינה

א. לא יבוצע תשלום כלשהו לנפגע, שאושר בהתאם לנוהל זה, אלא לאחר שחתם הנפג. על כתב ויתור וסילוק תביעות בכל חנוגע לפגיעה באותו עניין ואם כבר הגיש תביעה, ערעור או בקשת רשות ערעור על פסק דין שדחה את התביעה, לאחר שהגיש בקשה לדחיית התביעה, חרעור או בקשת רשות ערעור, וניתן פסק דין הדוחה את התביעה, הערעור או בקשת רשות חרעור, לפי העניין.

ב. על אף האמור בסעיף א, במקרים מיוחדים בהם היועץ המשפטי לממשלה מבקש לתשלום יבוצע שלא בכפוף לחתימת המקבל על כתב ויתור, הוועדה תתא רשאית לחיענות לבקשה